

ชื่อ สถานศึกษาโรงเรียนบ้านทัพไทย
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
ที่อยู่ บ้านทัพไทย หมู่ 7 ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2566

.....

ด้านการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน

1. นวัตกรรมการศึกษา/นวัตกรรมการบริหาร

1) ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ Active Learning ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้
ปัญหาเป็นฐาน(Problem Based Learning :PBL) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านทัพไทย

2) ที่มา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)
พ.ศ. 2553 ว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้นั้นสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการ ตามหมวด 4
แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 จัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ
ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และ
การประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการ
ปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสาน
สาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก
ความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการ เรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อม กันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ
ประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือบิดามารดา ผู้ปกครอง
และบุคคลใน ชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

การแก้ไขปัญหา เรื่องครู ไม่ครบชั้นหรือไม่ครบกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาได้นำนวัตกรรม
เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มาใช้ในการจัดการศึกษา แนวทางสำคัญที่จะช่วยทำให้การจัด
การศึกษามีคุณภาพทัดเทียมกัน ผู้เรียนต้องได้เรียนรู้ จากผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชานั้น ๆ โดยเฉพาะ ได้รับ
การถ่ายทอด การจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งได้รับสื่อต่าง ๆ ที่ถูกจัดเตรียมไว้อย่างเหมาะสม จึงได้เกิด
นวัตกรรมการศึกษาในรูปแบบ การศึกษาทางไกลขึ้น ทำให้ตอบสนองต่อความด้อยโอกาสและความไม่เสมอภาค
ของผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล เป็นการให้โอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในแง่ของ
เวลา และสถานที่ และมีความคุ้มค่า ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียนอยู่ในห้องสี่เหลี่ยม แต่สามารถ เรียนรู้ผ่าน
สื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ อุปกรณ์สื่อสาร ได้ตลอดเวลา เป็นการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (ขวัญ

แก้ว วัชรโรทัย. 2549, ดิษฐ์ธิดา ปันคำมา. 2551 และ ประสาท วันทนะ. 2552) การจัดการศึกษาทางไกล และการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับ มีความสะดวกสบายใน การเลือกช่วงเวลาเรียนและมี ค่าใช้จ่ายน้อย การออกแบบการเรียนรู้เป็นแบบเปิดกว้าง มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมได้จริง ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่กระทบต่องานประจำ มีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ไปในเชิงบวกต่อการเรียนและต่อการทำงาน (Burgess & Russell. 2003, Kutluk & Gulmez. 2012 และ Mays. 2016) หลักการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นการถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ของ ครูผู้สอน จากห้องเรียนในโรงเรียนวังไกลกังวล หรือ “โรงเรียนต้นทาง” ส่งตรงไปยังห้องเรียนใน โรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ หรือ “โรงเรียนปลายทาง” โดยครูจากโรงเรียนต้นทางจัดการเรียนการสอน ตามตาราง ในขณะที่โรงเรียนปลายทางจะ มีการทำกิจกรรมการเรียนการสอนไปพร้อมกัน ในเวลา เดียวกัน มีการถ่ายทอดออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง เป็น ประจำทุกวัน สามารถรับชมทางโทรทัศน์ผ่านระบบ ดาวเทียมได้ทั้ง 15 ช่อง นอกจากนี้ทั้งโรงเรียนปลายทาง และประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ยังสามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาทางไกล และรับชมรายการของมูลนิธิ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ได้ทางเว็บไซต์ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งนอกจากจะรับชม รายการได้เช่นเดียวกับ ระบบการถ่ายทอดผ่านดาวเทียมแล้ว ยังสามารถสืบค้นรายการย้อนหลังได้ตามต้องการ และสามารถดาวน์โหลดแผนการจัดการเรียนรู้ ใบงาน สื่อการสอน ได้ด้วย และยังมีห้องสนทนา (Web board) ที่ ผู้รับชมปลายทางสามารถตั้งกระทู้สอบถามปัญหาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทั้งครูต้นทางและครูปลายทางสามารถ เข้ามาตอบปัญหา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ตลอดเวลา (มูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม. 2560)

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้น พื้นฐาน ได้จัดทำมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อให้โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนโดยใช้การศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียมให้ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย ฝ่ายปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ฝ่ายนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ได้แก่ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นฝ่ายติดตาม ประเมินผล (มูลนิธิ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. 2560)

โรงเรียนบ้านทัพไทย ได้นำเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมมาช่วยแก้ปัญหาจำนวนครูไม่เพียงพอ ครูไม่ครบชั้น ครูจบไม่ตรงสาขาวิชาเอก ครูขาดความรู้เฉพาะเรื่องเฉพาะทางเป็นวิธีการหนึ่งที่เกิด ประโยชน์ต่อ การเรียนรู้ของ ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารจัดการของผู้บริหาร และเกิดประโยชน์ต่อ ชุมชนและ ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็กด้วยการบริหารจัดการ ระบบการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถช่วยแก้ไขปัญหา การขาดแคลนครูทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ของครู สร้างความ เสมอภาคในการศึกษา เพิ่มโอกาส การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย การจัดการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้นำเอารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดย ใช้ กระบวนการ Active Learning ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning :PBL) เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านทัพไทย สู่ความสำเร็จการพัฒนาคุณภาพการ เรียนการสอนทางไกลด้วย DLTV มาใช้ใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดกรอบแนวคิด ทิศทางการ

พัฒนา การติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาและลงสู่ห้องเรียน ได้อย่างมีคุณภาพ

ในปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยมีการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศโดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัยเพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิต(กระทรวงศึกษาธิการ 2560:1) สำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้3R7C ประกอบด้วย 3Rได้แก่ อ่านออกเขียนได้และคิดเลขเป็น 7C ได้แก่ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหาทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรมทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนการทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำทักษะด้านการศึกษาสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ดังนั้น การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ทักษะเพื่อการดำรงชีวิต ในศตวรรษที่ 21 (21st century skills) จึงจำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วรุนแรงพลิกผันและคาดไม่ถึงคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555:18-19)

การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem -Based Learning : PBL) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นจุดตั้งต้น ของกระบวนการเรียนรู้และเป็นตัวพัฒนา ทักษะกระบวนการ แก้ปัญหาด้วยเหตุผล มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง นักเรียนจะได้ฝึกฝนการสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมายต่อนักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550:1) โดยวศิณีส อิศรเสนา ณ อยุธยา (2559:38) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา รูปแบบหนึ่ง ซึ่งครูมีหน้าที่เลือกวิธีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับวัยเนื้อหาจุดประสงค์ในการเรียนรู้และผลที่ได้รับ โดยนำมาตรฐานการศึกษามาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนตามหัวข้อที่สอน ครูอาจสอนตามหัวข้อโดยแยกตามแต่ละกระบวนการหรือนำมาสอนร่วมกันที่ละส่วนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสามารถของครู เป็นการสอนที่ให้นักเรียนได้ลงมือกระทำอย่างกระตือรือร้น และได้ผลงานออกมา โดยใช้กระบวนการต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนได้เรียนรู้จากการวางแผน ทำกิจกรรม สืบค้น และการคิดแก้ปัญหาสอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2555:15) ครูต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (Facilitate) ในการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง ทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) เป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันเนื่องจากเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญในตัวผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้โดยใช้ “ปัญหา” มาเป็นฐานในการแสวงหาความรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาได้ด้วยตนเอง จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) นักการศึกษาชาวอเมริกันซึ่งเป็นผู้คิดค้น วิธีสอนแบบแก้ปัญหา และเป็นผู้เสนอแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้เกิดจากการปฏิบัติ หรือ ได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) จากแนวคิดนี้ ได้นำไปสู่แนวคิดของการสอนในรูปแบบต่างๆ ดังที่ใช้น้อยในปัจจุบัน ซึ่งแนวคิดของ PBL ก็มีรากฐานมาจากแนวคิดของ ดิวอี้

เช่นเดียวกัน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎี การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาไปพร้อมกันด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาเป็นหลัก ถ้ามองในแง่ของยุทธศาสตร์การสอน PBL เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เฝื่อนหน้ากับปัญหาด้วยตนเองจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การคิด วิเคราะห์ วิจัย การแก้ปัญหา การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นต้น และประกอบด้วยโรงเรียนบ้านทัพไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และมีบุคลากรทางการศึกษาน้อย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำเอาทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านทัพไทย โดยนำมาจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการและได้ฝึกคิดอย่างฉลาด อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

3) วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านทัพไทยให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรโดยเน้นความเหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน
2. เพื่อส่งเสริมนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนประกอบการเรียนรู้ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรียนรู้อย่างมีความสุข
3. นักเรียนมีความรู้เต็มศักยภาพตามมาตรฐาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
4. เพื่อพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

4) เป้าหมาย (เชิงปริมาณ/และเชิงคุณภาพ)

4.1 เชิงปริมาณ

- 4.1.1 โรงเรียนบ้านทัพไทย มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ตามหลักสูตร โดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน จำนวน 3 แหล่งเรียนรู้
- 4.1.2 นักเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนประกอบการเรียนรู้ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 4.1.3 ครู ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้
- 4.1.4 โรงเรียนบ้านทัพไทยนำเอาแหล่งเรียนรู้ที่อยู่นอกสถานศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างน้อย 2 แห่ง
- 4.1.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจ ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านทัพไทย ร้อยละ 80 ขึ้นไป

4.2 เชิงคุณภาพ

4.2.1 โรงเรียนบ้านทัพไทย มีแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูและบุคลากร สามารถใช้จัดการเรียนรู้ได้จริง

4.2.2 นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบการเรียนรู้ส่งผลให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ และผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์

4.2.3 ครูมีความสามารถในการเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มาพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้

4.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

5) วิธีการดำเนินงาน

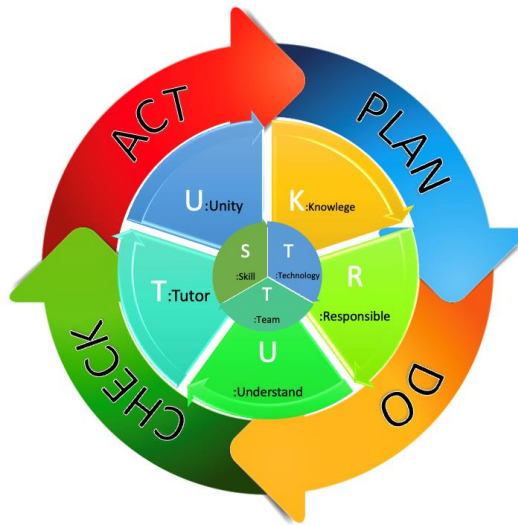
2.1 ศึกษาสภาพ ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนบ้านทัพไทย โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดมความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้และการหาแนวทางการดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ข้อเสนอเพื่อการพัฒนา การกำหนดกรอบแนวทางบริหารแหล่งเรียนรู้และการดำเนินงานจัดการเรียนรู้

2.2 กำหนดนโยบายการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ แผนงาน โครงการ ที่ดำเนินการตามแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจกำหนดแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ให้แก่บุคลากรเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ จัดทำ จัดหาทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานภายนอก ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

2.3 ครูและบุคลากร และปราชญ์ท้องถิ่น จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับ แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้อง กับบริบทของวิชาที่เรียนและศักยภาพของผู้เรียน

2.4 นิเทศ ติดตาม การบริหารแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อรับผิดชอบการนิเทศ ติดตาม การบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ติดตาม ตรวจสอบ ตามวันเวลาที่กำหนดในโครงการ และรายงานผลการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบการใช้แหล่งเรียนรู้ ของสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

กระบวนการจัดการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของ TTS KRUTU Model

T : Technology หมายถึง ใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

T : Team หมายถึง การทำงานเป็นทีม อาศัยการทำงานเป็นทีม เป็นการทำงานที่ดีที่มีคุณภาพ ผ่านการประสานงานในทีมงานอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอนในแต่ละภารกิจย่อยๆ ได้รับมอบหมาย มีการตั้งคณะกรรมการที่มีความชำนาญ มีความถนัด ในแต่ละภารกิจให้ทุกคนในทีมงานมีเป้าหมายในภารกิจ มีความพึงพอใจร่วมกัน เพื่อให้บุคลากรในองค์กรเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ มีจิตสำนึกและรู้สึกภาคภูมิใจร่วมกัน ทุกคนเห็นความสำคัญของทุกบทบาทในการทำงานในการบริหารงานโรงเรียน โดยมีการทำงานร่วมกัน

S : Skill หมายถึง กระบวนการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพเป็นไปตาม มาตรฐานสถานศึกษาโดยเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ 3 ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

คิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา ใส่ใจนวัตกรรม การมีวิจารณญาณ และความเต็มใจร่วมมือ

2. ทักษะสารสนเทศ เทคโนโลยี

ข้อมูลข่าวสาร รู้เท่าทันสื่อ รอบรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ฉลาดสื่อสาร

3. ทักษะชีวิตและอาชีพ

มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัว ริเริ่มสิ่งใหม่ ใส่ใจดูแลตัวเอง รู้จักเข้าสังคม เรียนรู้วัฒนธรรม มีความเป็น ผู้นำ รับผิดชอบในหน้าที่ พัฒนาอาชีพ หมั่นหาความรู้รอบด้าน

K : Knowledge หมายถึง เป็นกระบวนการนำองค์ความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพเป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษาที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อเทคโนโลยีและ การใช้นวัตกรรมใหม่ๆ มาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเป็นไปตามมาตรฐานสถานศึกษาโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพพัฒนาทักษะ กระบวนการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพและสู่ความเป็นเลิศในทุกด้านตามความถนัดและความสนใจ โดยจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีหลากหลายที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา

R : Responsible หมายถึง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครั้ว ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

U : Understand หมายถึง การสร้างความเข้าใจร่วมกัน เป็นการดาเนินการ นำความคิดใหม่ๆ มาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share and Learn) ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความจำเป็นในการนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

T : Tutor หมายถึง ให้ครูจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

U : Unity หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสามัคคีกันในโรงเรียน มีความเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ (Key Success Factors) ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยใช้ยุทธศาสตร์ 6 5 4 ขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับสถานศึกษา รายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

ครู 6 ข้อปฏิบัติ ได้แก่

1. ครูต้องจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสม เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้
2. ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า ทั้งสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ใบงาน ใบความรู้ และกิจกรรมเสริมตามที่ คู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมกำหนด รวมทั้งมอบหมายงานให้นักเรียน เตรียมพร้อมในการเรียนครั้ง ต่อไป
3. ครูต้องร่วมจัดการเรียนรู้ไปพร้อมกับครูโรงเรียนต้นทางและต้องเอาใจใส่ กำกับดูแล แนะนำนักเรียนให้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนทุกครั้ง
4. ครูต้องสรุป สาระสำคัญร่วมกับนักเรียนหลังจากกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดลงและ บันทึกผลการจัดการเรียนรู้หลังสอนทุกครั้ง
5. ครูต้องวัดและประเมินผลเมื่อกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดในแต่ละครั้งแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ทำให้ ทราบว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เพื่อปรับปรุง แก้ไขต่อไป
6. ครูต้องจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมนอกตารางออกอากาศ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียน (ศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล. 2559)

ผู้บริหาร 5 ข้อ ได้แก่

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่าน ดาวเทียมอย่างจริงจังและอำนวยความสะดวกให้ การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดหาเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมและโทรทัศน์ขนาด เหมาะสมกับห้องเรียนและจำนวนนักเรียน ติดตั้งโทรทัศน์ให้มีความสูงเหมาะสมกับระดับสายตานักเรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดหาคู่มือครูพระราชทานการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม สำหรับโรงเรียนปลายทาง
4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำด้วยความมุ่งมั่นและนำพาครูทุกคน ทุกฝ่ายตระหนักเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง

5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนทุกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4 ข้อพื้นฐาน ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและภายในห้องเรียนต้องสะอาดและเป็นระเบียบ
2. โตรทัศน์ขนาดเหมาะสมกับห้องเรียนและจำนวนนักเรียน ติดตั้งโทรทัศน์ให้มีความสูง

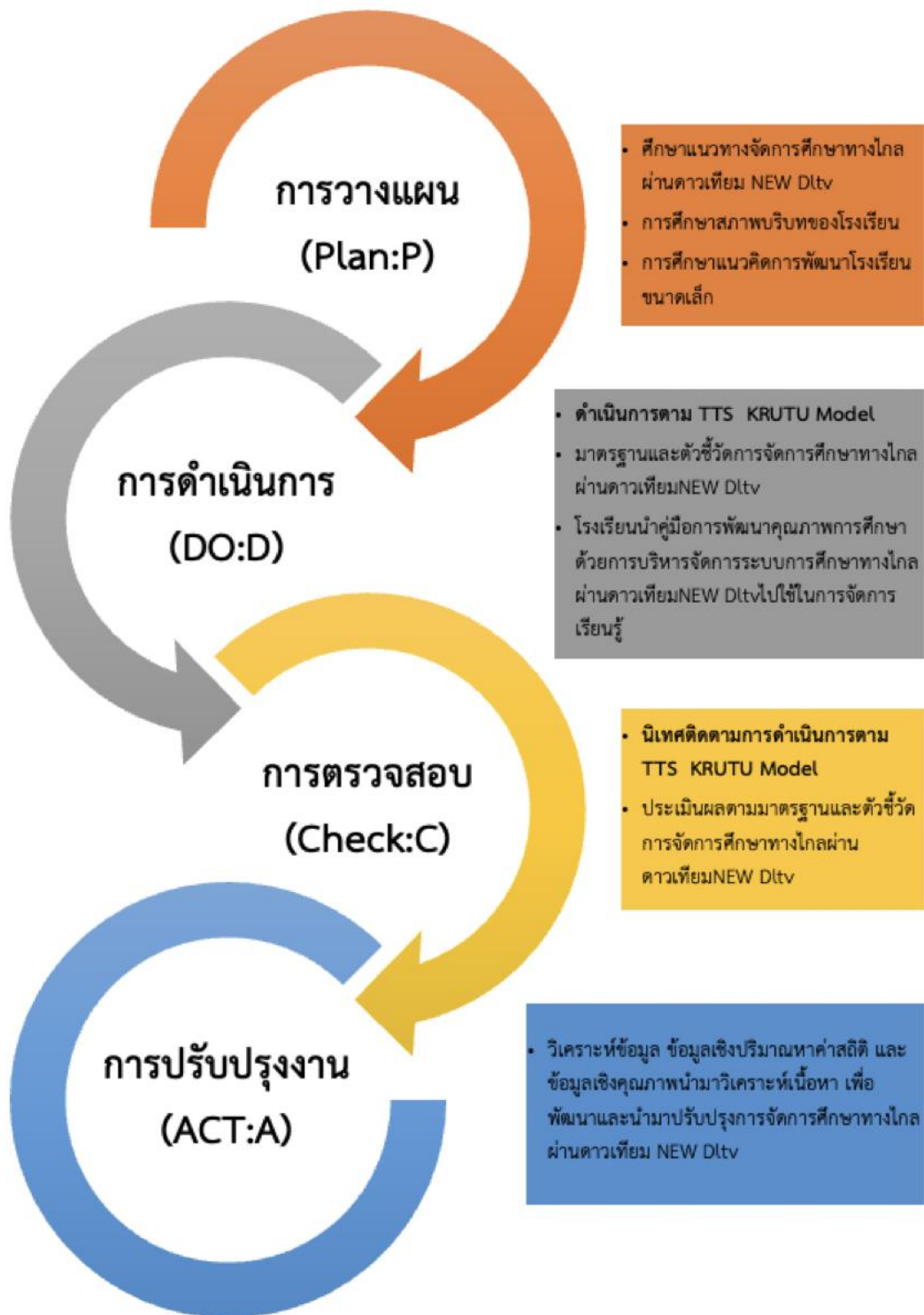
เหมาะสม กับระดับสายตานักเรียน

3. บทบาทของครูต้องเอาใจใส่กำกับดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน
4. นักเรียนต้องมีส่วนร่วมกิจกรรมและตั้งใจเรียนรู้ พร้อมกับนักเรียนโรงเรียนใกล้เคียง จาก

นวัตกรรม TTS KRUTU Model

ลักษณะของนวัตกรรมที่นำไปใช้

การนำนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ Active Learning ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น ทุกฝ่ายมีความสุข และผลที่เกิดแก่ผู้เรียนคือ ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงาน

1. เชิงปริมาณ

- 1.1 โรงเรียนบ้านทัพไทย มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย ตามหลักสูตร โดยเน้นความเหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน จำนวน 3 แหล่งเรียนรู้
- 1.2 มีนักเรียนร้อยละ 90 ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนประกอบการเรียนรู้ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 1.3 ครู ร้อยละ 90 ใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้
- 1.4 โรงเรียนบ้านทัพไทยนำเอาแหล่งเรียนรู้ที่อยู่นอกสถานศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร้อยละ 80 มีความพึงพอใจ ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านทัพไทย

2. เชิงคุณภาพ

- 2.1 ร้อยละ 80 โรงเรียนบ้านทัพไทย มีแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูและบุคลากร สามารถใช้จัดการเรียนรู้ได้จริง
 - 2.2 นักเรียน ร้อยละ 80 ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบการเรียนรู้ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ และผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์
 - 2.3 ครู ร้อยละ 90 มีความสามารถในการเลือกแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มาพัฒนาผู้เรียน ได้เต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถบริหารแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ
- การพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือมีพัฒนาการมากขึ้น ปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านทัพไทย ดังนี้
- 2.4.1 ผลงานหรือผลการปฏิบัติที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐาน เช่น การสื่อสาร การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทักษะชีวิต ทักษะการคิด
 - ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตหรือสุขภาวะด้านการเรียนรู้ หรือพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

- ผู้เรียนมีการบูรณาการทักษะในการทำงาน (Cross Functional skills) เช่น ทักษะกระบวนการ ทักษะทางสังคม ทักษะการจัดการ ทักษะเฉพาะทาง ทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน

- ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รับผลการพัฒนา

- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมีความต่อเนื่อง ยั่งยืน และส่งผลต่อผู้เรียนระยะยาว เช่น ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณเป็น

2.4.2 ผลงานหรือผลการปฏิบัติที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพครูในโรงเรียน

- ครูมีทักษะการสอน ทักษะวิชาการ ทักษะการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

- ครูมีการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

- ครูมีทักษะการทำงานเป็นทีม และมีความรักสามัคคีในองค์กร

- ครูมีภาวะผู้นำร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

- ครูมีความทุ่มเท เสียสละและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

2.4.3 ผลงานหรือผลการปฏิบัติที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

- การทำงานของครูเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

- ครู ผู้ปกครองนักเรียน ทำงานร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- การพัฒนาสถานศึกษาเกิดจากความร่วมมือกับชุมชน หรือองค์กรต่างๆ หลากหลาย

องค์กร

- ได้รับการยอมรับในคุณภาพของสถานศึกษาจากหน่วยงานหรือองค์กร ที่เกี่ยวข้อง

ภาพประกอบ

1. Plan (วางแผน)

ประชุมคณะครู ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. Observe (สังเกตการจัดการเรียนรู้)

การนิเทศด้วยการสังเกตชั้นเรียน

3. Reflect (สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน)

4. Adjust (การปรับปรุงการจัดการเรียนรู้)

6. Support (สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อการเรียนรู้)

